

ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มครเป็นไทย
สอบ วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๖

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ส่า ลทฐปสมปทา ฌมมทินนาเถรี นาม อโหสิ ฯ ส่า วิเวกามตาย
ภิกขุณีหิ สทฐี ฌนปทํ คนตุวา ตตถ วิหรนตี น จิรสเสว สห ปฏิสมภิทาหิ
อรหตฺตํ ปตฺวา อิทานิ มํ นิสฺสาย ฌาติฌนา ปุญฺฌานิ กริสฺสนนฺตีติ ปุณฺเทว
ราชคหํ ปจฺจาคนฺนิ ฯ อุปาสโก ตสฺสา อากตภาวํ สุตฺวา เกณ นฺ โข การฌน
อากตาทิ ภิกขุณีอุปสฺสยํ คนตุวา เถรี วนฺทิตฺวา เอกมนฺตํ นิสินฺโน อุกกณฺจิตา
นฺ โขสิ อยฺเยติ วตฺตํ อปฺปปฏิรูปํ ปณฺหเมกํ นํ ปุจฺฉิสฺสามิติ จินฺเตตฺวา
โสตาปตฺติมคฺเค ปณฺหํ ปุจฺฉิ ฯ ส่า ตํ วิสฺสชฺเชสิ ฯ อุปาสโก เตเนว อุปายน
เสสมคฺเคสุปี ปณฺหํ ปุจฺฉิตฺวา อติกกมฺม ปณฺหสฺส ปุฏฺฐกาเล ตาย อจฺจสฺรา
โฆ อาวุโส วิสาขาทิ วตฺวา อากงฺขมาโน สตฺถารํ อุปสงฺกमितฺวา อิมํ ปณฺหํ
ปุจฺเจยยาสีติ วตฺเต เถรี วนฺทิตฺวา อุกฺกจายาสนา สตฺถุ สนฺติกํ คนตุวา ตํ
กถาสลฺลาปํ สพฺพํ ภควโต อาโรเจสิ ฯ สตฺถา สุกฺกิตํ มม ชีตาย ฌมมทินฺนาย
อหฺลเจตํ ปณฺหํ วิสฺสชฺเชนฺโต เอวเมว วิสฺสชฺเชยฺยนฺติ วตฺวา ฌมฺมํ เทเสนฺโต
อิมํ คาถมาห

ยสฺส ปุเร จ ปจฺฉา จ มชฺฌे จ นตฺถิ กิณฺจนํ

อกิณฺจนํ อนาทานํ ตมฺหํ พุรุมิ พุราหฺมณฺนฺติ ฯ

ตตถ ปุเรติ อตีเตสุ ฌนฺเตสุ ฯ ปจฺฉาติ อนากเตสุ ฌนฺเตสุ ฯ มชฺฌเอติ
ปจฺจุปฺปนฺเนสุ ฌนฺเตสุ ฯ นตฺถิ กิณฺจนนฺติ ยสฺส เตสุ तीสุ ฌาเนสุ
ตณฺหาหาหสงฺขาตํ กิณฺจนํ นตฺถิ ตมฺหํ รากกิณฺจนาทิหิ อกิณฺจนํ กสฺสจि
คหณฺสฺส อภาเวน อนาทานํ พุราหฺมณฺมํ วทามิติ อตฺโถ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. โส กิรายสุมา เอหิ วสลิ ยาหิ วสลิตีอาทีนิ วทนโต กิหิปี
 ปพพชิตปี วสลิวาเทเนว สมุทาจรติ ฯ อถกทิวสั สมพหุลา ภิกขุ สตุถ
 อาโรเจตุ อายสุมา ฆนเต ปิณินทวจุโณ ภิกขุ วสลิวาเทเนว สมุทาจรตีติ ฯ
 สตุถา ตั ปกโกสาเปตวา สจจัม กิร ตูว ปิณินทวจุจ ภิกขุ วสลิวาเทเนว
 สมุทาจรตีติ ปุจฉิตวา เอว ฆนเตติ วุตเต ตสสาขสมโต ปุพเพนิวาส
 มนสิกริตวา มา โข ตุมเห ภิกขเว วจจสส ภิกขุโน อุชฌายิตถ น ภิกขเว
 วจุโณ โทสนุตโร ภิกขุ วสลิวาเทเนว สมุทาจรติ วจจสส ภิกขเว ภิกขุโน
 ปญจ ชาตีสตานิ อพโพกัณณานิ สพพานิ ตานิ พุราหุณณกุลเอ ปจจชาตานิ
 โส ตสส ทีฆรตตุ วสลิวาโท สมุทาจินฺโณ จีณาสวสส นาม กกุกสั ผรุส
 ปเรสั ฆญญนวจนเมว นตุถิ อาจันณวเสน หิ มม ปุตโต เอว กเถตีติ
 วตุวา ฆมมึ เทเสนโต อิมิ คากมาห

ออกกุกสั วิญญาปนี

กิริ สจจัม อุทิวเย

ยาย นากิสเซ กญจิ

ตมห์ พุรัมมิ พุราหุณณติ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ. นางธรรมทินนา นั้น ผู้มีอุปสมบทอันได้แล้ว เป็นผู้ชื่อว่าธรรมทินนาเถรี ได้เป็นแล้ว ๆ อ. พระเถรี นั้น ไปแล้ว สูชนบท กับ ด้วยภิกษุณี ท. เพราะความที่แห่งตนเป็นผู้ต้องการซึ่งความสงบ อยู่อยู่ ในชนบทนั้น บรรลุแล้ว ซึ่งพระอรหันต์ กับ ด้วยปฏิสัมภิทา ท. ต่อกาลไม่นานนั้นเที่ยวกลับมาแล้ว สูเมืองราชคฤห์ อีกนั้นเที่ยว ด้วยอันคิดว่า อ.ชนผู้เป็นญาติ ท. อาศัยแล้ว ซึ่งเรา จักกระทำ ซึ่งบุญ ท. ในกาลนี้ ดังนี้ ๆ อ. อุบาสก ฟังแล้ว ซึ่งความที่แห่งพระเถรีนั้นเป็นผู้มาแล้ว คิดแล้วว่า อ. พระเถรี มาแล้ว เพราะเหตุอะไร หนอแล ดังนี้ ไปแล้ว สูที่เป็นที่เข้าไปอาศัยแห่งภิกษุณี ไหว้แล้ว ซึ่งพระเถรี นั่งแล้ว ณ ที่สุดส่วนข้างหนึ่ง คิดแล้วว่า อ. อันอันเรา กล่าวว่าจะเข้าแต่แม่เจ้า อ.ท่าน เป็นผู้กระสันขึ้นแล้ว หรือหนอแล ย่อมเป็น ดังนี้ เป็นการไม่สมควร ย่อมเป็น อ. เรา จักถาม ซึ่งปัญหา ข้อหนึ่ง กะพระเถรีนั้น ดังนี้ ถามแล้ว ซึ่งปัญหา ในโศดาปัตติมรรค ๆ อ. พระเถรีนั้น แก่แล้ว ซึ่งปัญหานั้น ๆ อ. อุบาสก ถามแล้ว ซึ่งปัญหา แม้ในมรรคอันเหลือ ท. โดยอุบายนั้นนั้นเที่ยวครั้งเมื่อคำว่า อ. ท่าน หวังอยู่ เข้าไปเฝ้าแล้ว ซึ่งพระศาสดา ฟังทูลถาม ซึ่งปัญหานี้ ดังนี้ อันพระเถรีนั้น กล่าวแล้วว่า ลูกอนวิสาขะ ผู้มีอายุ อ. ท่าน ได้เล่นไปเกินแล้ว แล ดังนี้ กล่าวแล้ว ในกาลแห่งปัญหา อันตนถามแล้ว ก้าวล่วง ไหว้แล้ว ซึ่งพระเถรี ลูกขึ้นแล้ว จากอาสนะ ไปแล้ว สูสำนัก ของพระศาสดา กราบทูลแล้ว ซึ่งการเจรจาด้วยวาจาเป็นเครื่องกล่าว นั้น ทั้งปวงแก่พระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ อ. พระศาสดา ตรัสแล้วว่า อ. คำนั้น อันธรรมทินนา ผู้เป็นธิดา ของเรา กล่าวดีแล้ว ก็ อ. เรา เมื่อแก่ ซึ่งปัญหา นั้น ฟังแก่ อย่างนี้ นั้นเที่ยว ดังนี้ เมื่อทรงแสดง ซึ่งธรรม ตรัสแล้ว ซึ่งพระศาสดา นี้ ว่า

อ. กิเลสชาติเป็นเครื่องกังวล ในกาลก่อนด้วย
 ในภายหลังด้วย ในท่ามกลางด้วย ย่อมไม่มี
 แก่บุคคลใด อ. เรา ย่อมเรียก ซึ่งบุคคลนั้น
 ผู้ไม่มีกิเลสชาติเป็นเครื่องกังวล ผู้ไม่มีความ
 ถือมั่น ว่าเป็นพราหมณ์ ดังนี้ ฯ

อ. อรรถว่า ในชั้นที่ ท. อันเป็นไปล่วงแล้ว ดังนี้ แห่ง - ในบท ท.
 เหล่านั้นหา บทว่า ปุเร ดังนี้ ฯ อ. อรรถว่า ในชั้นที่ ท. อันยังไม่มาแล้ว ดังนี้
 แห่งบทว่า ปจฺจนา ดังนี้ ฯ อ. อรรถว่า ในชั้นที่ ท. อันเกิดขึ้นเฉพาะแล้ว ดังนี้
 แห่งบทว่า มชฺเช ดังนี้ ฯ อ. อรรถว่า อ. กิเลสชาติเป็นเครื่องกังวล อันอัน
 บัณฑิตนับพร้อมแล้วด้วยความยึดถือด้วยอำนาจแห่งคัมภีร ในฐานะ ท. ๓
 เหล่านั้น ย่อมไม่มี แก่บุคคล ใด อ. เรา ย่อมเรียก ซึ่งบุคคล นั้น ผู้ไม่มี
 กิเลสชาติเป็นเครื่องกังวล ด้วยกิเลสชาติเป็นเครื่องกังวล ท. มีกิเลสชาติ
 เป็นเครื่องกังวลคือราคะเป็นต้น ชื่อว่าผู้ไม่มีความถือมั่น เพราะความไม่มี
 แห่งความยึดถือ อะไร ๆ ว่าเป็นพราหมณ์ ดังนี้ แห่งหมวดสองแห่งบทว่า
 นตฺถิ กิณฺจนํ ดังนี้เป็นต้น ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ได้ยินว่า ท่านพระปิลินทวัจฉะนั้น กล่าวคำเป็นต้นว่า มานี้ คนถ้อย
 ไปเสีย คนถ้อย ย่อมร้องเรียก ทั้งเหล่าคฤหัสถ์ ทั้งเหล่าบรรพชิต ด้วยวาตะว่า
 คนถ้อยเหมือนกัน ฯ ต่อมาวันหนึ่ง ภิกษุเป็นจำนวนมาก กราบทูล แต่พระบรม
 ศาสตราว่า พระเจ้าข้า ท่านปิลินทวัจฉะ ย่อมร้องเรียกภิกษุทั้งหลาย ด้วยวาตะว่า
 คนถ้อย ฯ พระบรมศาสดา ทรงรับสั่งให้เรียกหาท่านมาแล้ว ตรัสถามว่า
 ปิลินทวัจฉะ ได้ยินว่า เธอร้องเรียกภิกษุทั้งหลาย ด้วยวาตะว่าคนถ้อย จริงหรือ
 เมื่อท่านกราบทูลว่า อย่างนั้น พระเจ้าข้า จึงทรงมนสิการถึงบุพเพนิวาส
 (อดีตขันธ์) ของท่าน แล้วตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอ อย่ายกโทษ แก้วัจจะ
 ภิกษุเลย ภิกษุทั้งหลาย วัจฉะภิกษุ หามีโทษะในภายใน ร้องเรียกภิกษุทั้งหลาย

ด้วยวาทะว่าคนถ้อยไม่ ภิภษุทั้งหลาย ๕๐๐ ชาติ ของวัจจะภิภษุ ไม่ระคน (กับชาติอื่น) ทั้งหมดนั้น เกิดแล้ว ในตระกูลพราหมณ์ ในภายหลัง วาทะว่า คนถ้อยนั้น เธอร้องเรียกมาแล้ว ตลอดกาลนาน ชรรคมดาพระจีณาสพ ย่อมไม่มี คำที่กระทบผู้อื่น ที่ระคายหู ที่หยาบคายนั้นเลย เพราะว่า บุตรของเรา กล่าวอย่างนั้น ด้วยอำนาจแห่งความเคยชิน เมื่อจะทรงแสดงธรรม จึงตรัส พระคาถานี้ว่า

เราเรียก ผู้ที่เปล่งถ้อยคำ อันไม่ระคายหู
 อันสื่อให้รู้กันได้ เป็นคำจริง เป็นเหตุ
 ไม่ทำให้ใครๆ ข้องใจ ว่าเป็นพราหมณ์ ฯ